

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

Національна академія аграрних наук України

УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого

ТЕХНІКА І ТЕХНОЛОГІЇ АПК

Науково-виробничий журнал «Техніка і технології АПК»

К. Г. Шиндлер
(1869-1940)

ТЕЗИ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

Л. В. Погорілий
(1934-2003)

XIX Міжнародної наукової конференції

«Науково-технічні засади розробки, випробування та прогнозування сільськогосподарської техніки і технологій»,

*присвяченої 85-річчю від дня народження академіка
Л. В. Погорілого та 150-річчю від дня народження
професора К. Г. Шиндлера*

Дослідницьке - 2019

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ ТА СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА «УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-
ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРОГНОЗУВАННЯ ТА ВИПРОБУВАННЯ ТЕХНІКИ І
ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ІМЕНІ
ЛЕОНІДА ПОГОРІЛОГО»
(УКРНДІПВТ ІМ. Л. ПОГОРІЛОГО)

ТЕЗИ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

**XIX Міжнародної наукової конференції «Науково-технічні засади
розробки, випробування та прогнозування сільськогосподарської
техніки і технологій»,
присвяченої 85-річчю від дня народження академіка
Л. В. Погорілого
та 150-річчю від дня народження професора К. Г. Шиндлера**

Організатор конференції: Державна наукова установа «Український науково-дослідний інститут прогнозування та випробування техніки і технологій для сільськогосподарського виробництва імені Леоніда Погорілого» (УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого).

Тези наукових доповідей XIX Міжнародної наукової конференції «Науково-технічні засади розробки, випробування та прогнозування сільськогосподарської техніки і технологій», присвяченої 85-річчю від дня народження академіка Л. В. Погорілого та 150-річчю від дня народження професора К. Г. Шиндлера, смт Дослідницьке, Україна, 13 вересня 2019 року, УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого; Дослідницьке, 2019. – 138 с.

Тези наукових доповідей подано в авторській редакції.

У збірнику тез наукових доповідей наведено результати обговорення проблем прогнозування, конструювання, випробування сільськогосподарської техніки та обладнання, питання розвитку новітніх технологій в АПК, їх дослідження та управління, а також проблем енергозбереження та альтернативної енергетики.

ТЕЗИ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

**XIX Міжнародної наукової конференції «Науково-технічні засади розробки, випробування та прогнозування сільськогосподарської техніки і технологій»,
присвяченої 85-річчю від дня народження академіка Л. В. Погорілого та 150-річчю від дня народження професора К. Г. Шиндлера**

© УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого, 2019.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор – Кравчук В., д-р техн. наук, проф., чл.-кор. НААНУ
(УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого)

Заступник головного редактора – Новохацький М., канд.с.-г. наук
(УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого)

Відповідальний секретар – Бабинець Т., канд. екон. наук (УкрНДІПВТ
ім. Л. Погорілого)

Члени редакційної колегії

Алтыбаев А., д-р техн. наук, академік міжнародної академії інформатизації
(КазНДІМЕСГ, Казахстан)

Баранов Г., д-р техн. наук, проф. (Національний транспортний університет)

Барвінченко В., д-р с.-г. наук, проф., (УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого)

Вахній С., д-р с.-г. наук, проф., (Білоцерківський НАУ)

Ветохін В., д-р техн. наук, (УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого)

Войтюк Д., канд. техн. наук, проф., чл.-кор. НААНУ (НУБіП України)

Гадзало Я., д-р с.-г. наук, акад. НААНУ (НААН України)

Голуб Г., д-р техн. наук, (НУБіП України)

Занько М., канд. техн. наук (УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого)

Заришняк А., д-р с.-г. наук, акад. НААНУ (НААН України)

Камінський В., д-р с.-г. наук, акад. НААНУ (ННЦ «Інститут землеробства НААНУ»)

Кангалов П., д-р. техн. наук, проф. (Русенський університет ім. Ангела Кинчева,
Болгарія)

Красовський Є., д-р. техн. наук, проф.(Люблінське відділення Польської академії
наук, Польща)

Кюрчев В., д-р. техн. наук, проф. (Таврійський ДАТУ)

Маковецький О., д-р с.-г. наук, проф. (УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого)

Малярчук М., д-р с.-г. наук (Інститут зрошуваного землеробства НААНУ)

Михайлов Н., д-р. техн. наук, проф. (Русенський університет ім. Ангела Кинчева, Болгарія)

Ольт Ю., д-р. техн. наук, проф. (Технологічний інститут, Естонський університет
природничих наук, Естонія)

Павлишин М., д-р техн. наук, проф. (НТУ КПП ім. І. Сікорського)

Ревенко І., д-р техн. наук, проф. (УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого)

Рубльов В., д-р техн. наук, проф., (Білоцерківський НАУ)

Смоляр В., канд. с.-г. наук (УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого)

Таргоня В., д-р с.-г. наук (УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого)

Фіала М., д-р с.-г. наук, проф. (Університет Мілана, Італія)

Чеботарьов В., д-р. техн. наук, (Білоруський ДАТУ, Білорусь)

Шевченко І., д-р техн. наук, д-р с.-г. наук, проф. (Інститут олійних культур НААНУ)

Шустік Л., канд. техн. наук (УкрНДІПВТ ім. Л. Погорілого)

Щепаняк Я., д-р техн. наук, проф. (ПІМР, Польща)

Яковчик С., канд. с.-г. наук (РУП «НПЦ НАН Біларусії по механізації сільського
господарства, Білорусь)

Яцкул А., канд. техн. наук, (Політехнічний Інститут UniLaSaalle, Франція)

ЗМІСТ

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ТЕХНІКА ТА ОБЛАДНАННЯ: ПРОГНОЗУВАННЯ, КОНСТРУЮВАННЯ, ВИПРОБУВАННЯ

Афанасьєва С., Рижкова С.

ДО ПИТАННЯ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ОНОВЛЕНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ
ВИМОГ ФУНКЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДЛЯ ВІТЧИЗНЯНИХ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТА ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ
ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ..... 8

Бабин І.

ТЕОРЕТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРОМИВАННЯ
МОЛОКОПРОВІДНОЇ ЛІНІЇ ДОЇЛЬНОЇ УСТАНОВКИ..... 13

Ветохін В., Біловод О., Прілепо Н., Алтибаєв А.

СПІВВІДНОШЕННЯ РЕГУЛЮВАННЯ ТА САМОРЕГУЛЮВАННЯ
ПРОЦЕСІВ ПІД ЧАС РОБОТИ ҐРУНТООБРОБНОГО ЗНАРЯДДЯ..... 15

Ветохін В., Голдибан В.

ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ АНАЛОГІВ У ПРОЕКТУВАННІ
ПРОЦЕСІВ ТА ЗНАРЯДЬ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ..... 17

Войтюк Д.

Л. В. ПОГОРІЛИЙ – ГОРДІСТЬ «АЛЬМА-МАТЕР» 19

Грицун А., Бабин І.

ЗАЛЕЖНІСТЬ ЗУСИЛЛЯ РУЙНУВАННЯ СТЕБЛОВИХ МАТЕРІАЛІВ
ВІД ВПЛИВУ КУТА ВСТАНОВЛЕННЯ РОБОЧОЇ ГРАНІ МОЛОТКА..... 23

Засць М.

РОЗРОБКА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО СОШНИКА ДЛЯ
ПІДҐРУНТОВО-РОЗКИДНОЇ СІВБИ ЗЕРНОВИХ КОЛОСОВИХ
КУЛЬТУР..... 25

Занько М.

ПАРК ЗЕРНОЗБИРАЛЬНИХ КОМБАЙНІВ УКРАЇНИ: КОМПАНІЇ-
УЧАСНИКИ ТА ОБСЯГИ ОНОВЛЕННЯ, ТЕНДЕНЦІЇ..... 29

Іваненко І., Гайдай Т.

РОЗРОБКА МОДУЛЯ СІВБИ СИДЕРАТИВ ДЛЯ ҐРУНТООБРОБНИХ
ЗНАРЯДЬ 32

Калінін Є., Козлов Ю.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ КОЛІСНИХ
ТРАКТОРІВ У СКЛАДІ ТРАНСПОРТНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ АГРЕГАТИВ 36

Колєснік І., Калінін Є., Козлов Ю.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІАГНОСТУВАННЯ
ГІДРООБ'ЄМНОГО РУЛЬОВОГО КЕРУВАННЯ ТРАКТОРІВ
ЗАГАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ..... 38

ТЕОРЕТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРОМИВАННЯ МОЛОКОПРОВІДНОЇ ЛІНІЇ ДОЇЛЬНОЇ УСТАНОВКИ

Бабин І.,

Вінницький національний аграрний університет

Метою досліджень є моделювання процесу промивання молокопровідної лінії доїльної установки з періодичною подачею повітря і визначення режимних параметрів гідродинамічного процесу руху багатофазного середовища.

Дослідження процесу руху багатофазного середовища із різними гідродинамічними параметрами по горизонтальній прямолінійній молокопровідній лінії доїльної установки було проведено на основі чисельного моделювання в програмному пакеті STAR-CCM+. Молокопровідна лінія доїльної установки представляє собою прямолінійну горизонтальну трубу діаметром $D_m = 50$ мм і довжиною $L = 5$ м. З правого боку зверху встановлений інжектор діаметром $D_m = 5$ мм.

Чисельне моделювання було проведено на основі таких фізичних моделей: багатофазна взаємодія, ізотермічне рівняння енергії рідини, поле сили тяжіння, $k-\epsilon$ модель турбулентності, усереднене за Рейнольдсом рівняння Нав'є-Стокса, роздільна течія, багатофазне рівняння стану, об'єм рідини (VOF), Ейлерова багатофазність.

Було прийнято, що мийний розчин у процесі руху мав постійну щільність $\rho_f = 997,6$ кг/м³, динамічна в'язкість складала $\mu_f = 8,88 \cdot 10^{-4}$ Па·с. Молоко також у процесі руху мало постійну щільність $\rho_m = 1027$ кг/м³, його динамічна в'язкість складала $\mu_m = 2,72 \cdot 10^{-3}$ Па·с. Повітря підпорядковувалось рівнянням ідеального газу. Динамічна в'язкість повітря складала $\mu_g = 1,85 \cdot 10^{-5}$ Па·с, молекулярна маса – 28,9кг/моль [1].

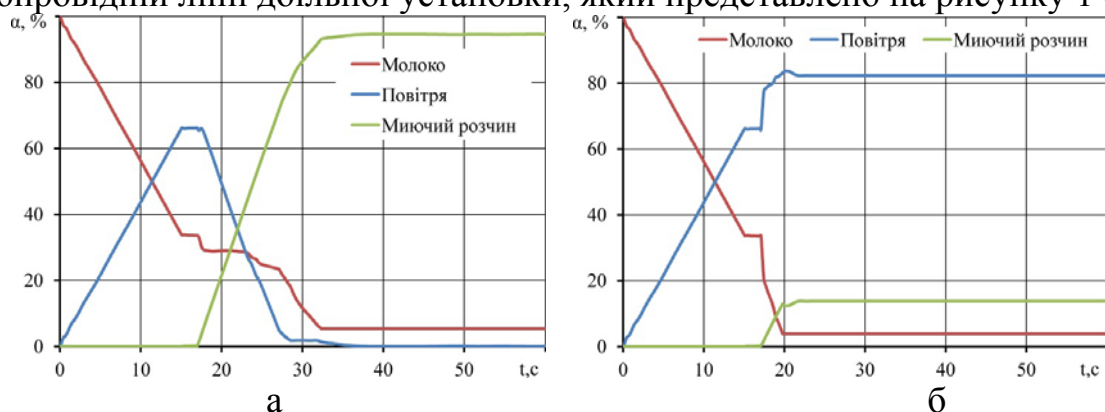
Було прийнято, що у початковий момент часу весь об'єм горизонтальної прямолінійної молокопровідної лінії був заповнений молоком, тобто $\alpha_m = 100$ %. Водночас вакуумметричний тиск складав $p = 45$ кПа. Далі на лівій границі було реалізовано масовий потік повітря $W_f = 0,001$ кг/с, на правій – сталий вакуумметричний тиск $p(L) = 45$ кПа, а патрубок інжектора був повністю закритий.

Через 16 с (час підбирався з умови стабілізації вмісту молока і повітря в об'ємі молокопровідної лінії) потік повітря припинявся. А замість нього на лівій границі було реалізовано масовий потік мийного розчину $W_f = 0,2$ кг/с.

Дослідження проводилися для двох варіантів: інжектор постійно закритий та інжектор постійно відкритий. Відкритий інжектор сполучає внутрішній об'єм молокопровідної суміші з атмосферним тиском і впускає повітря.

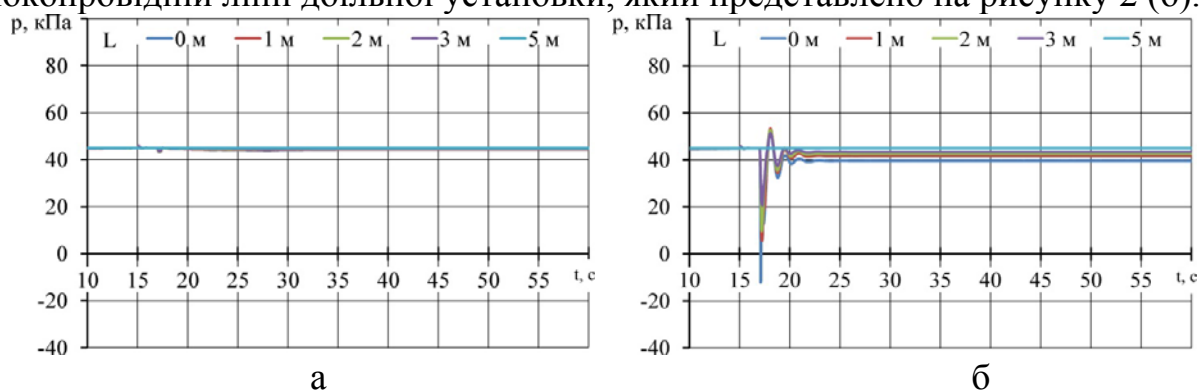
У процесі чисельного моделювання визначали динаміку вакуумметричного тиску на відстані від лівої границі ($p(0$ м), $p(1$ м), $p(2$ м), $p(3$ м), $p(4$ м), $p(5$ м)) і динаміку вмісту компонентів багатофазного середовища (мийний розчин α_f , повітря α_g , молоко α_m).

Для першого варіанта, коли інжектор постійно закритий, було побудовано графік динаміки вмісту компонентів багатофазного середовища в молокопровідній лінії доїльної установки, який представлено на рисунку 1 (а).

Рисунок 1 – Динаміка вмісту компонентів багатофазного середовища в молокопровідній лінії доїльної установки для варіантів, коли інжектор постійно закритий (а) і відкритий (б)

Для другого варіанта, коли інжектор постійно відкритий, було побудовано графік динаміки вмісту компонентів багатофазного середовища в молокопровідній лінії доїльної установки, який представлено на рисунку 2 (б).

Рисунок 2 – Динаміка вакуумметричного тиску в молокопровідній лінії доїльної установки для варіантів, коли інжектор постійно закритий (а) і відкритий (б)

Чисельним моделюванням процесу промивання молокопровідної лінії доїльної установки із використанням інжектора в програмному пакеті STAR-CCM+ було визначено динаміку вакуумметричного тиску на відстані від інжектора ($p(0\text{ м})$, $p(1\text{ м})$, $p(2\text{ м})$, $p(3\text{ м})$, $p(4\text{ м})$, $p(5\text{ м})$) і динаміку вмісту компонентів багатофазного середовища (мийний розчин α_f , повітря α_g , молоко α_m) для двох варіантів: інжектор постійно закритий та постійно відкритий.

Література

1. Шумакова Н. К. (2000). Молочная продуктивность, состав и свойства молока коров черно-пестрой породы при различных технологиях доения в зависимости от сезона года: автореф. дис. к. с.-г. наук: 06.02.04/ Шумакова Нина Корнеевна; Уральская государственная академия ветеринарной медицины. Троицк. 135 с.

написанні фундаментальних наукових праць, створені на базі скромної машиновипробувальної станції відомого у світі науково-дослідного закладу з випробувань сільськогосподарської техніки, створенні авторитетної наукової школи по методології випробувань сільськогосподарської техніки і технологій.

Література

1. Василенко П. М. Біобібліографічний покажчик наукових праць за 1933-1999 роки. Київ. Аграрна наука, 2000 – 128 с.
2. Погорілий Л. В. Біобібліографічний покажчик наукових праць за 1959-2004 роки. Київ. Аграрна наука, 2004 – 132 с.
3. Таргоня Н. С. «Внесок академіка Л.В. Погорілого (1954-2001) в розвиток випробувань сільськогосподарської техніки в Україні». Рукопис дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук. Державна наукова сільськогосподарська бібліотека УААН. – Київ. 2009.

УДК 631.363

ЗАЛЕЖНІСТЬ ЗУСИЛЛЯ РУЙНУВАННЯ СТЕБЛОВИХ МАТЕРІАЛІВ ВІД ВПЛИВУ КУТА ВСТАНОВЛЕННЯ РОБОЧОЇ ГРАНІ МОЛОТКА

Грицун А., канд. с.-г. наук, доц.,

Бабин І.,

Вінницький національний аграрний університет

Метою проведених досліджень є розробка універсальних засобів для приготування кормів на тваринницьких фермах, які не поступаються імпортованим аналогам. Для забезпечення максимальної продуктивності за мінімальних енергозатрат мобільного подрібнювача-роздавача необхідно встановити вплив конструктивних параметрів молотків на енергетичні показники його роботи.

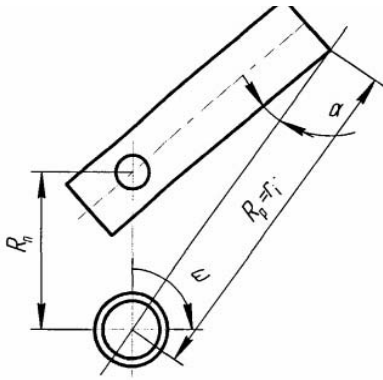
Дослідження з вивчення впливу кута α встановлення робочої грані молотка на зусилля руйнування стеблових кормів проводились з використанням молотка прямокутної форми завтовшки $b = 4$ мм з використанням соломи ярової пшениці [1].

Для вивчення зміни зусилля руйнування залежно від кута встановлення робочої грані молотка α (рис. 1) проведені однофакторні експерименти за відхилення молотка "вперед" у напрямку обертання ротора на кут $\alpha = 0^{\circ}, 10^{\circ}, 20^{\circ}$.

Крім кута встановлення робочої грані молотка α змінювалась колова швидкість робочих органів. Результати експериментів представлені на рисунку 2.

Аналізуючи графічну залежність (рис. 2), можна стверджувати, що для ефективної роботи молотка у руйнуванні стеблових матеріалів доцільно встановлювати його робочу грань на кут $\alpha = 20^{\circ}$ до радіус-вектора ротора. Водночас молоток має бути зміщений вперед у напрямку обертання.

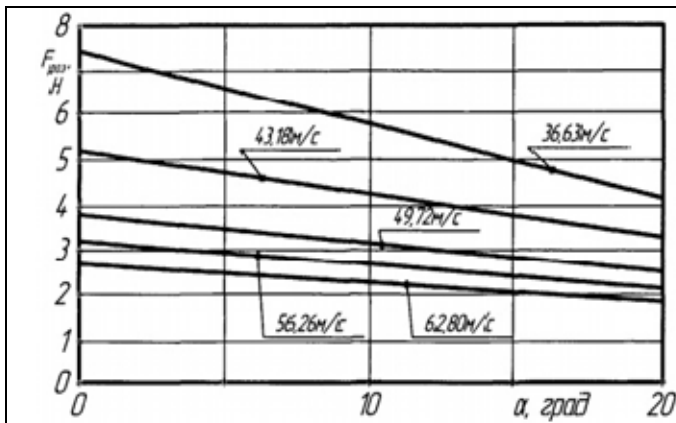
R_n – радіус підвісу молотків;

R_p – радіус ротора по кінцях молотків;

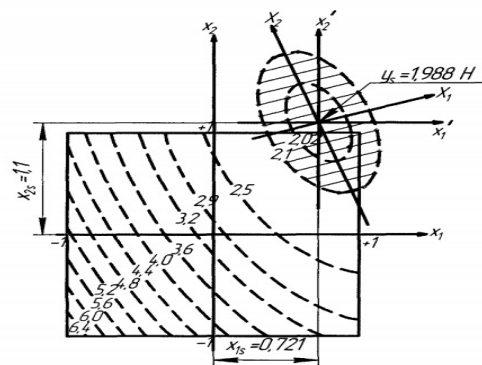
r_i – довжина радіус-вектора від центра ротора до заданої точки на робочій грані молотка

Рисунок 1 - Схема до визначення кута встановлення робочої грані молотка α

Встановлено, що зусилля руйнування знижується на 30% відносно до прямого удару (при $\alpha = 0^\circ$) залежно від колової швидкості молотків (36,63...62,80 м/с). Але з подальшим збільшенням колової швидкості молотка (більше 62,80 м/с), кут нахилу робочої грані практично не впливає на зусилля руйнування стебла.

Рисунок 2 - Залежність зміни зусилля руйнування F від кута α нахилу робочої грані молотка на різній коловій швидкості V робочого органу

Рисунок 3 - Двовимірні перерізи поверхні відгуку, що характеризують вплив досліджуваних факторів на зусилля руйнування соломи $F_{руйн.}$

Після проведення дослідів і обробки експериментальних даних розраховані коефіцієнти регресії та отримана математична модель:

$$\hat{y} = 3.03 - 1.53x_1 - 0.89x_2 + 0.38x_1x_2 + 0.77x_1^2 + 0.28x_2^2 \quad (1)$$

Аналіз цієї математичної моделі показує, що на величину зусилля руйнування соломи найбільший вплив має фактор x_1 - швидкість обертання робочого органу, м/с ($b_1 = -1,53$).

Визначені координати екстремуму функції (1) і вивчені властивості поверхні відгуку. Побудова двовимірних перерізів функції відгуку виконувалась відповідно до загальноприйнятих методик математичного опрацювання результатів досліджень.

У результаті було побудовано (рис. 3) двовимірні перерізи поверхні відгуку [2].

Вивчивши двовимірні перерізи, можна зробити висновок, що мінімальне зусилля руйнування $F_{руйн} = 1,988Н$ досягається на колівій швидкості робочого органу $V = 58$ м/с і куті установки робочої грані молотка $\alpha = 20^0$. Для високоефективної роботи молотка під час подрібнення стеблових матеріалів доцільно встановлювати його робочу грань під деяким кутом відносно радіус-вектора ротора, водночас молоток має бути зміщений "вперед" у напрямку обертання останнього. На практиці це може бути здійснено зміщенням центра ваги молотка від його подовжньої осі симетрії, або виготовленням робочих органів спеціальної форми.

Література

1. Грицун А. В. Теоретичне обґрунтування технологічно – конструктивних параметрів подрібнювача пресованих стеблових матеріалів/А. В. Грицун, В. М. Яропуд, О. А. Грицун//Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Технічні науки. Вінниця, випуск 1(84). 2014. – С.85-92.
2. Мохнаткин В. Г. Экспериментальные исследования рабочего процесса измельчения рулонов грубых кормов / В. Г. Мохнаткин Г. Н. Костин // Сб. науч. тр. НИИСХ Северо-Востока. - Киров, 2000. - С.48 -59.

УДК 630.33.30.

РОЗРОБЛЕННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО СОШНИКА ДЛЯ ПІДГРУНТОВО-РОЗКИДНОЇ СІВБИ ЗЕРНОВИХ КОЛОСОВИХ КУЛЬТУР

Заєць М., канд. техн. наук, доц.,
Житомирський національний агроекологічний університет

Постановка проблеми. Проблема покращення конструкційно-технологічних параметрів робочих органів посівних машин є однією з найактуальніших народногосподарських задач. Боротьба з надлишковим тяговим опором, зменшення металоемності, поліпшення властивостей поверхонь деталей робочих органів та рівномірності сівби насіння, загортання його на однакову глибину в ґрунт має суттєве значення для отримання високих результатів у багатьох галузях сільського господарства і в агропромисловому комплексі взагалі.

Виклад основних матеріалів дослідження. На рисунку 1 показаний сошник для підґрунтового-розкидної сівби зернових культур [1].

Сошник для розкидної сівби має трубчасту стійку (1), яка переходить у нижній частині в два крила (2) з криволінійною поверхнею, які разом з ущільнювачем (3) утворюють тригранний випуклий клин, у порожнині цього клина знаходиться розподільник як криволінійна призма (5), з тильного боку стійки встановлений щиток-відбивач (6), нижня крайка якого обмежує висоту вихідного вікна (8), сошник кріпиться до повідка сошникового бруса сівалки кронштейном (7) [2].

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ТЕЗИ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

**XIX Міжнародної наукової конференції «Науково-технічні засади розробки, випробування та прогнозування сільськогосподарської техніки і технологій»,
присвяченої 85-річчю від дня народження академіка Л. В. Погорілого та 150-річчю від дня народження професора К. Г. Шиндлера**

Відповідальний за випуск – Т. Бабинець
Коректор – О. Пономаренко
Комп'ютерна верстка – В. Сосновська
Дизайн – О. Литовченко

Державна наукова установа «Український науково-дослідний інститут прогнозування та випробування техніки і технологій для сільськогосподарського виробництва імені Леоніда Погорілого»
(УкрНДШПВТ ім. Л. Погорілого).

Підписано до друку 25.09.2019.
Формат 60x84/8. Папір офсетний. Друк цифровий.
Умов. друк. арк. 16,2 .
Наклад 100 прим.

Виготовлювач УкрНДШПВТ ім. Л. Погорілого.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК №4415 від 01.10.2012 р.
08654, Київська обл., Васильківський р-н, смт Дослідницьке,
вул. Інженерна, 5